

ZIELONE FUNDUSZE DLA NGO SPRAWIEDLIWA TRANSFORMACJA WOJ. ŚLĄSKIEGO

Stowarzyszenie BoMiasto

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

PRĄD

skąd się bierze w gniazdku?

CIEPŁO

skąd się bierze?

ATMOSFERA

dlaczego jest tak ważna?

EFEKT CIEPLARNIANY

co to jest?

KONIEC WĘGLA

kiedy?

SPRAWIEDLIWOŚĆ SPOŁECZNA

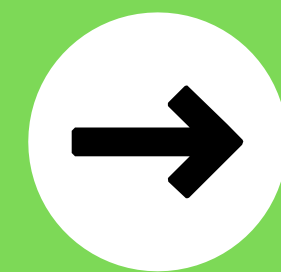
dlaczego to jest problem?

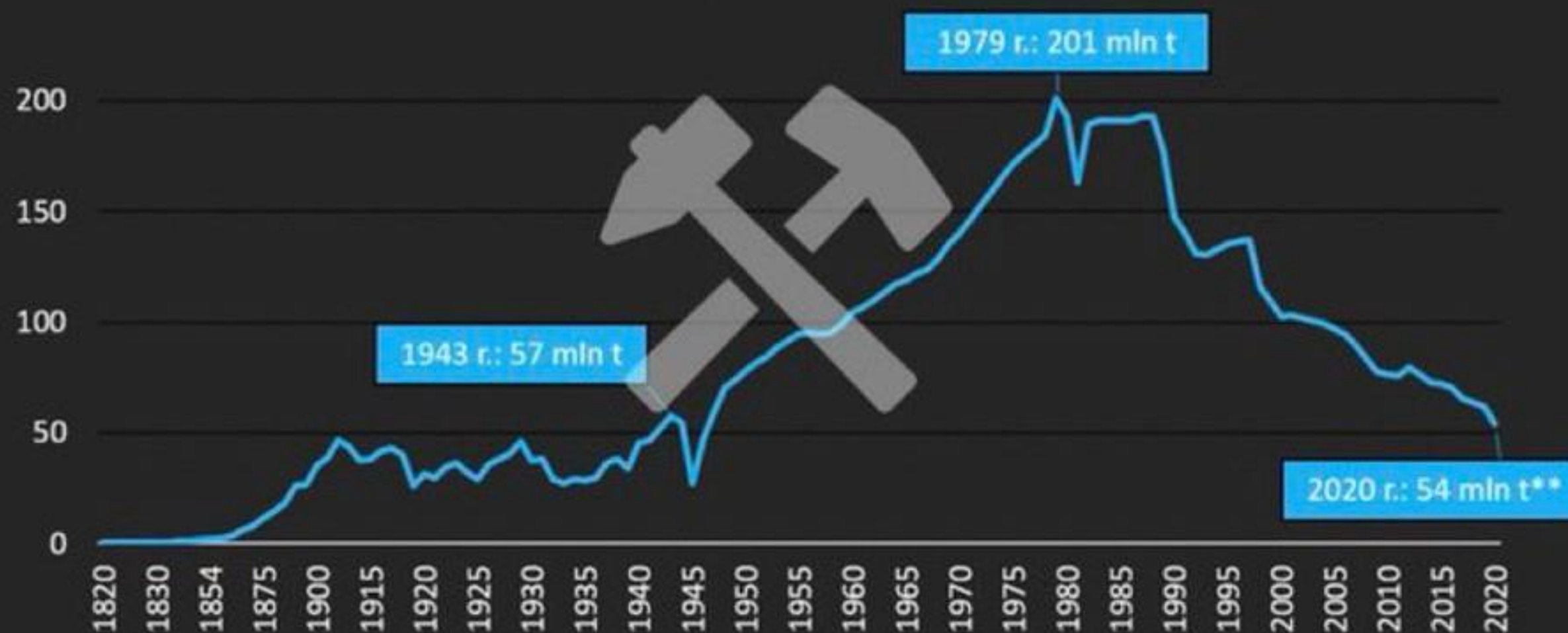
"Sprawiedliwa transformacja
nie jest ustalonym zestawem reguł,
ale **wizją** i **procesem** opartym na **dialogu** i **planie**
podzielanym przez pracowników, przemysł, społeczność lokalną i rządy,
które należy negocjować i wdrażać **w ich kontekście** geograficznym,
politycznym, kulturowym i społecznym "

(Międzynarodowy Instytut Zrównoważonego Rozwoju, IISD)

takie są
fakty

200 lat wydobywania węgla kamiennego w Polsce*

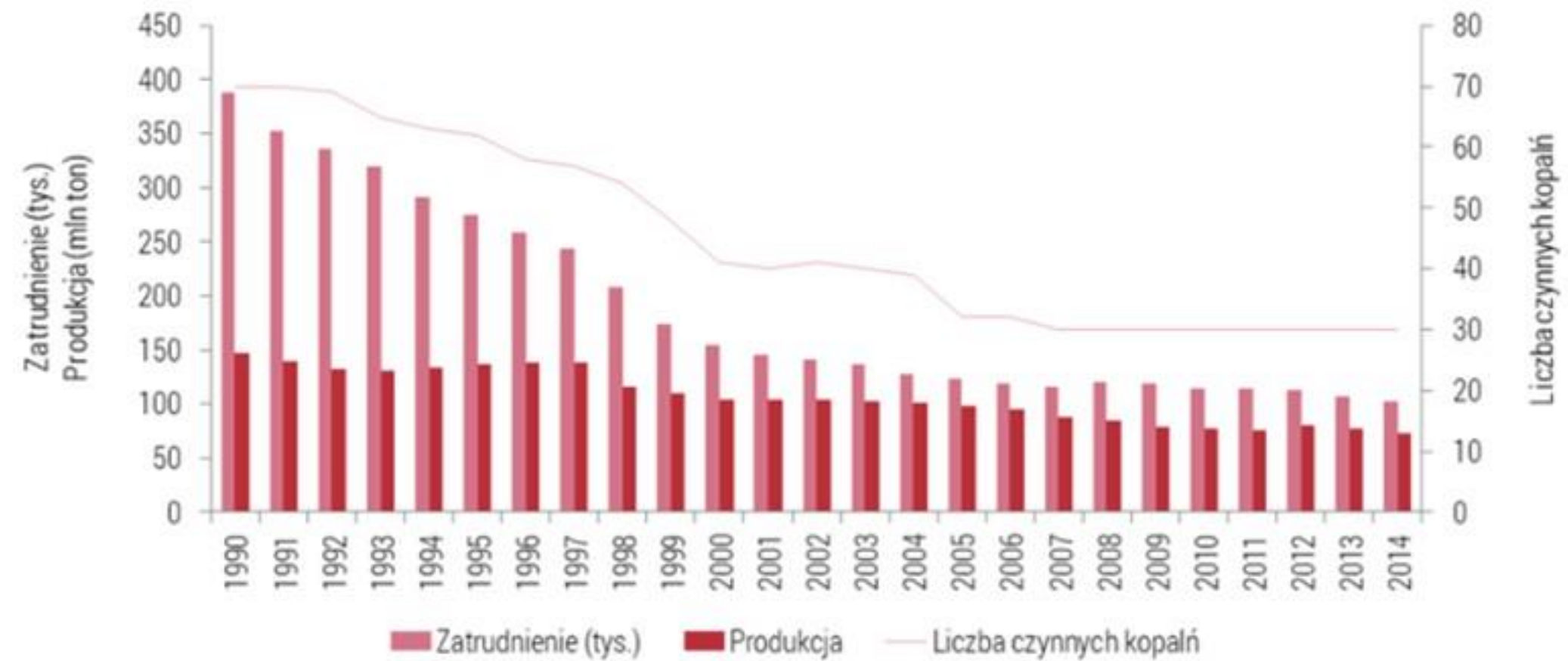
* W granicach III RP

** Według szacunków Pełnomocnika Rządu do Spraw Transformacji Spółek Energetycznych i Górnictwa Węglowego dla Trybuny Górniczej

Źródło: GUS, ARP, „Historia górnictwa...”, J. Jaros, NetTG.pl | Grudzień 2020

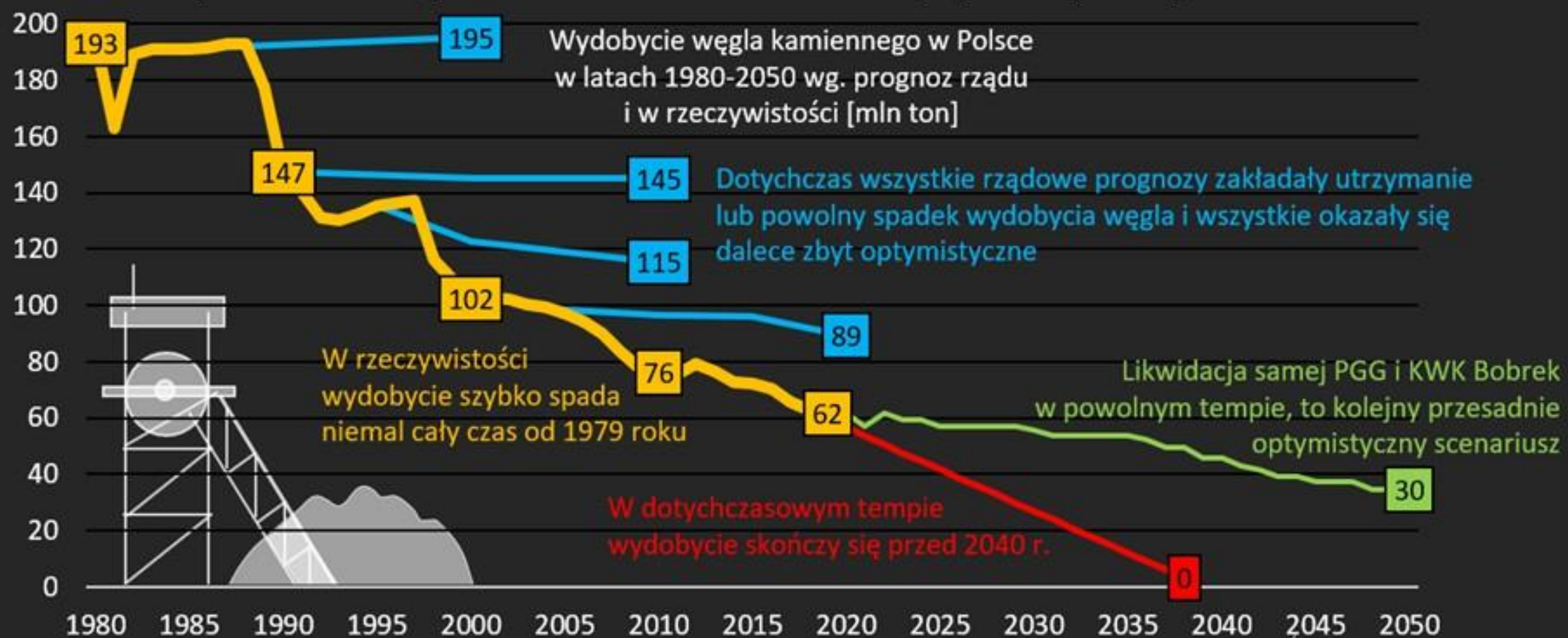
wysokie napięcie.pl

Transformacja w górnictwie węgla kamiennego w Polsce (1990-2014): zatrudnienie, produkcja i liczba kopalń

Źródło: opracowanie własne na podstawie: NIK (2016). Funkcjonowanie górnictwa węgla kamiennego w latach 2007–2015 na tle założeń programu rządowego; Kaczorowski, P., Gajewski, P., (2008). Górnictwo węgla kamiennego w okresie transformacji, *Acta Universitatis Lodzensis. Folia Oeconomica* 219; IEA (2015). Więcej: Szpor, A., Ziolkowska, K. (2018). *The Transformation of the Polish Coal Sector*. International Institute for Sustainable Development.

Likwidacja Polskiej Grupy Górniczej w tempie ustalonym między rządem i związkowcami to bardzo optymistyczny scenariusz

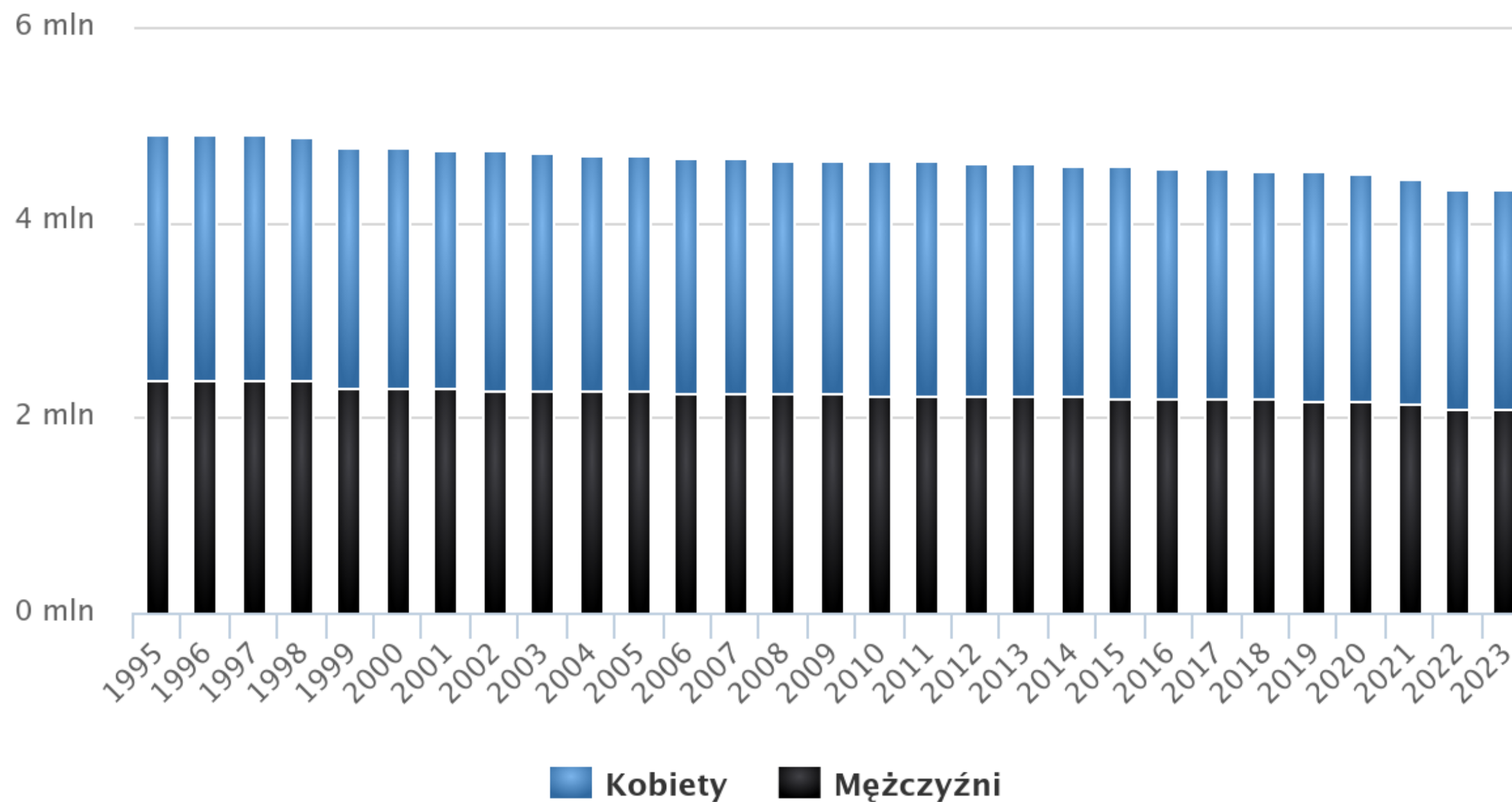

Dane: Rządowe prognozy wydobycia węgla kamiennego z lat 1984-2019, dane rzeczywiste ARP, ekstrapolacja trendu, umowa rząd-ZZ z 25.09.2020

wysokie napięcie.pl
Wrzesień 2020

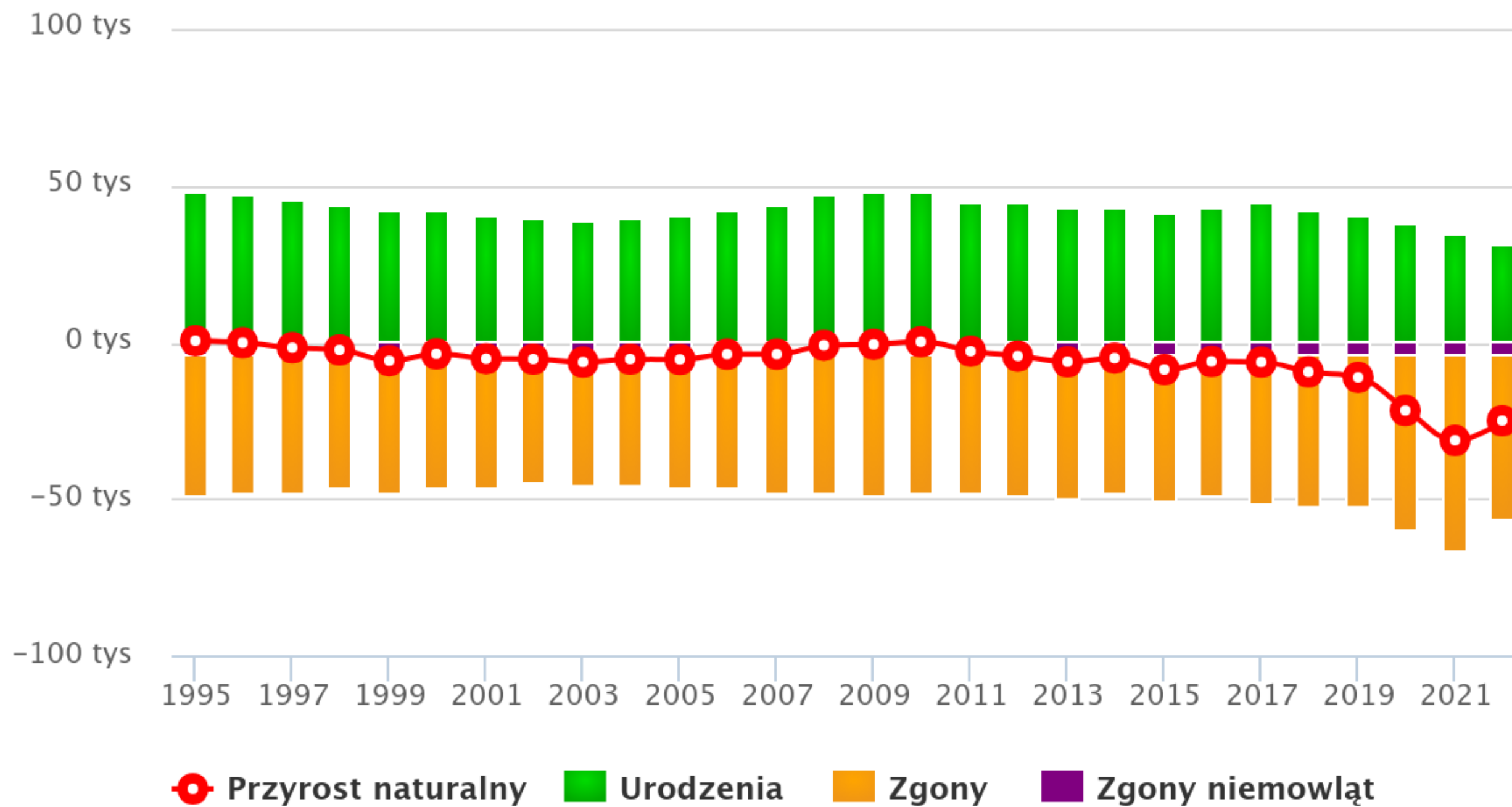
Populacja – Woj. śląskie w latach 1995 – 2023

(Źródło: GUS)

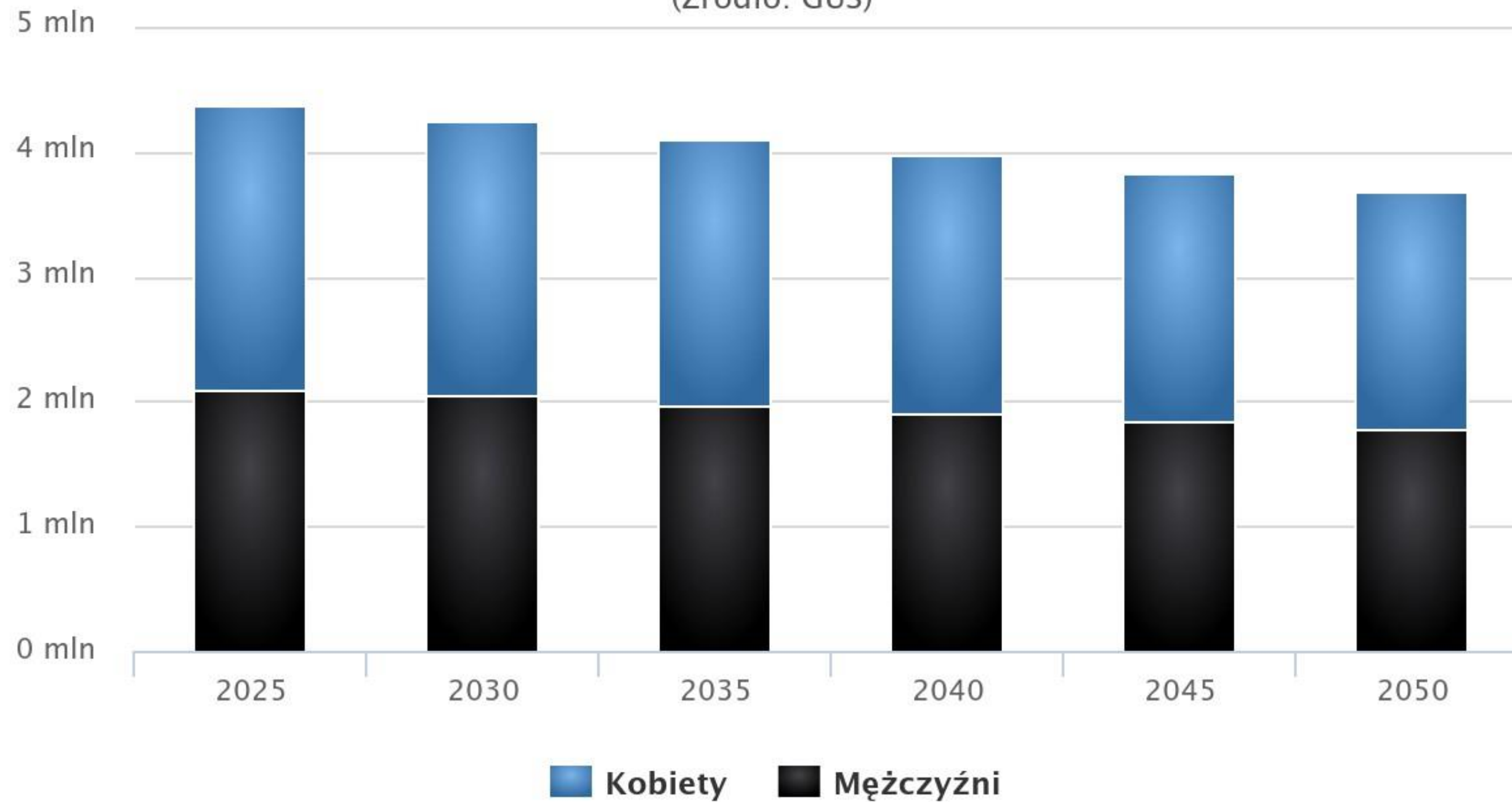
Przyrost naturalny w latach 1995–2022 w śląskim

(Źródło: GUS)

Prognozowana populacja – Woj. śląskie w latach 2025 – 2050

(Źródło: GUS)

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (PLN) w śląskim w latach 2002 – 2022

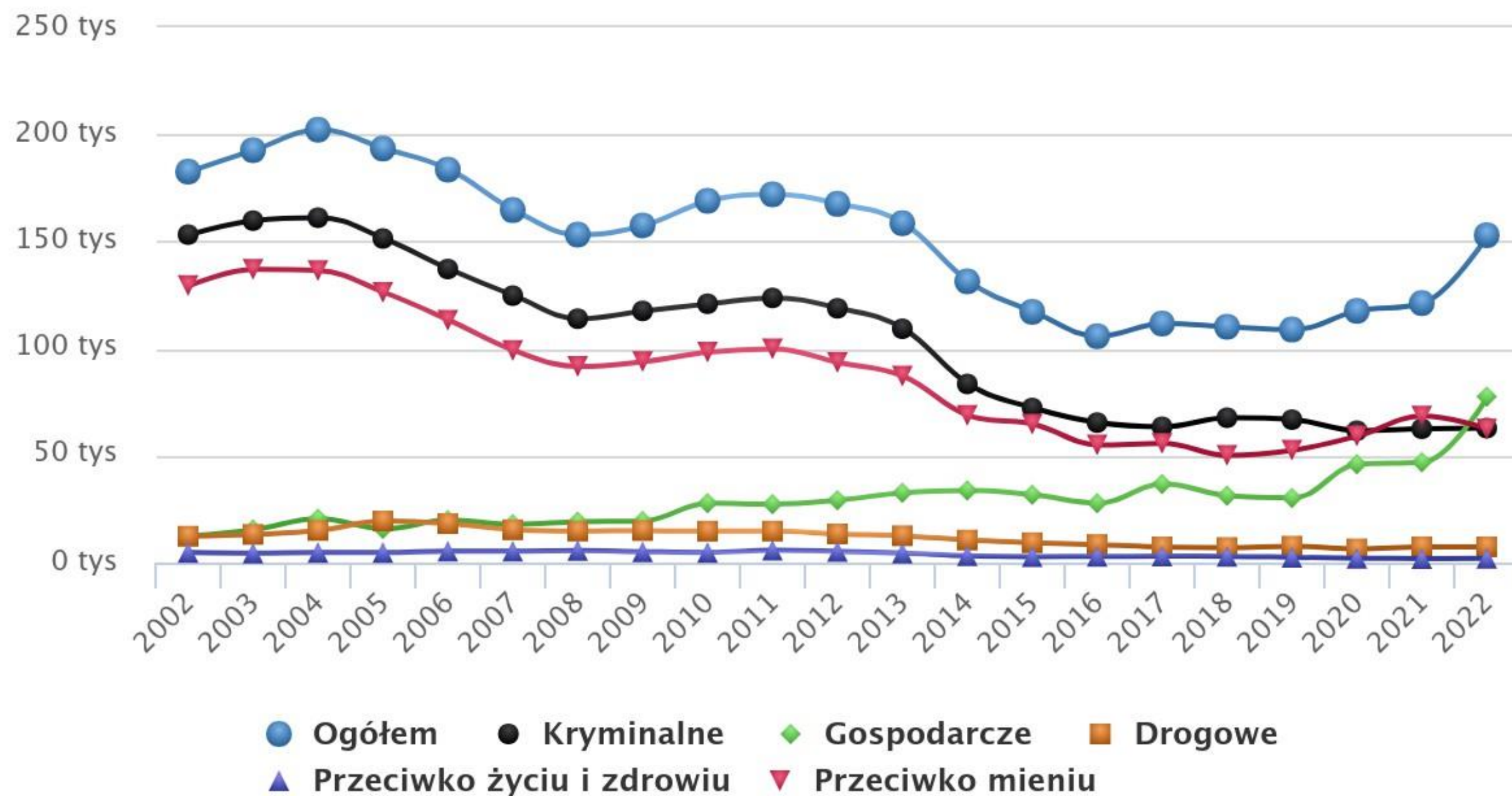
(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

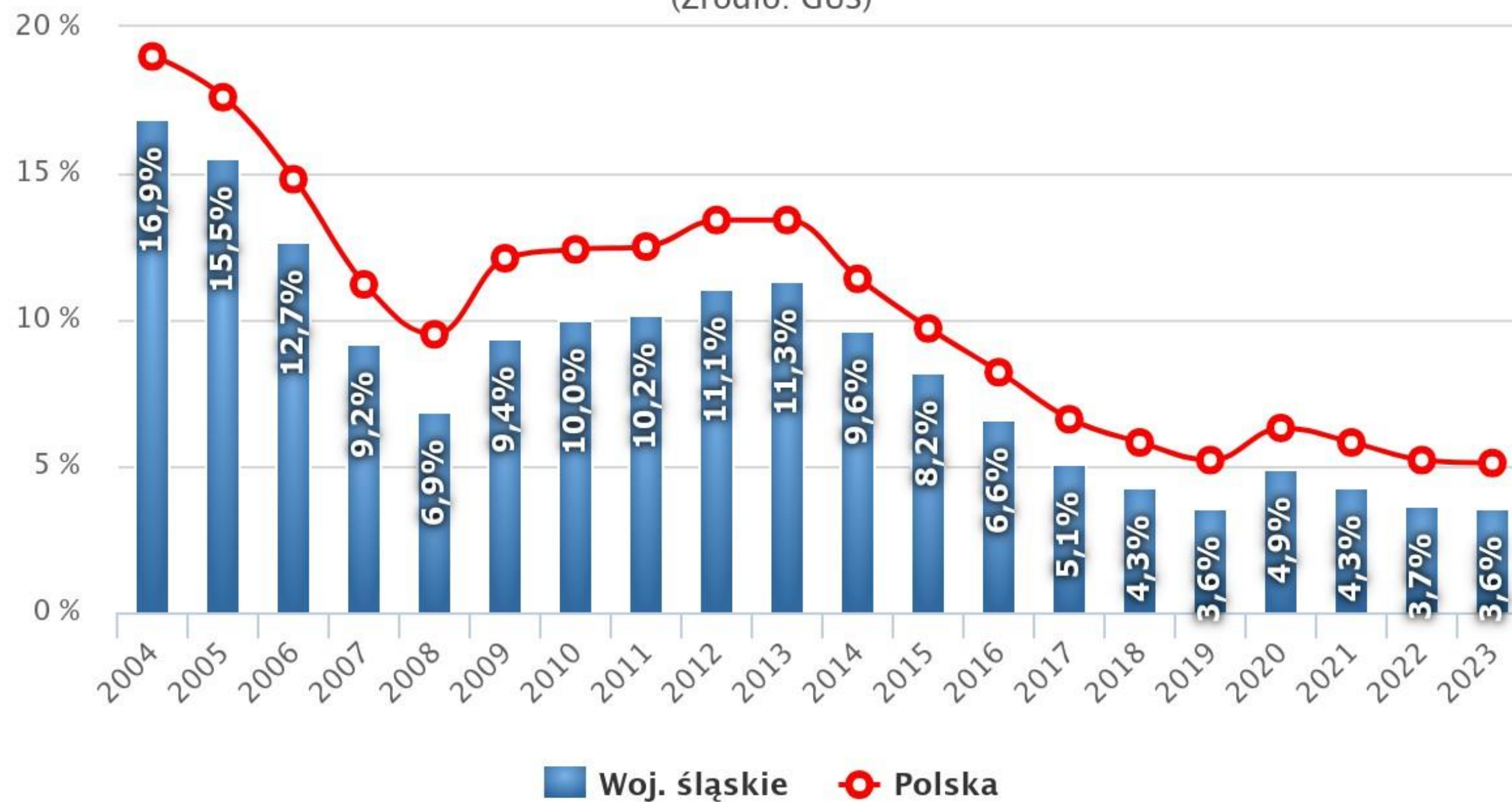
Przestępstwa stwierdzone w śląskim w latach 2002 – 2022

(Źródło: GUS)

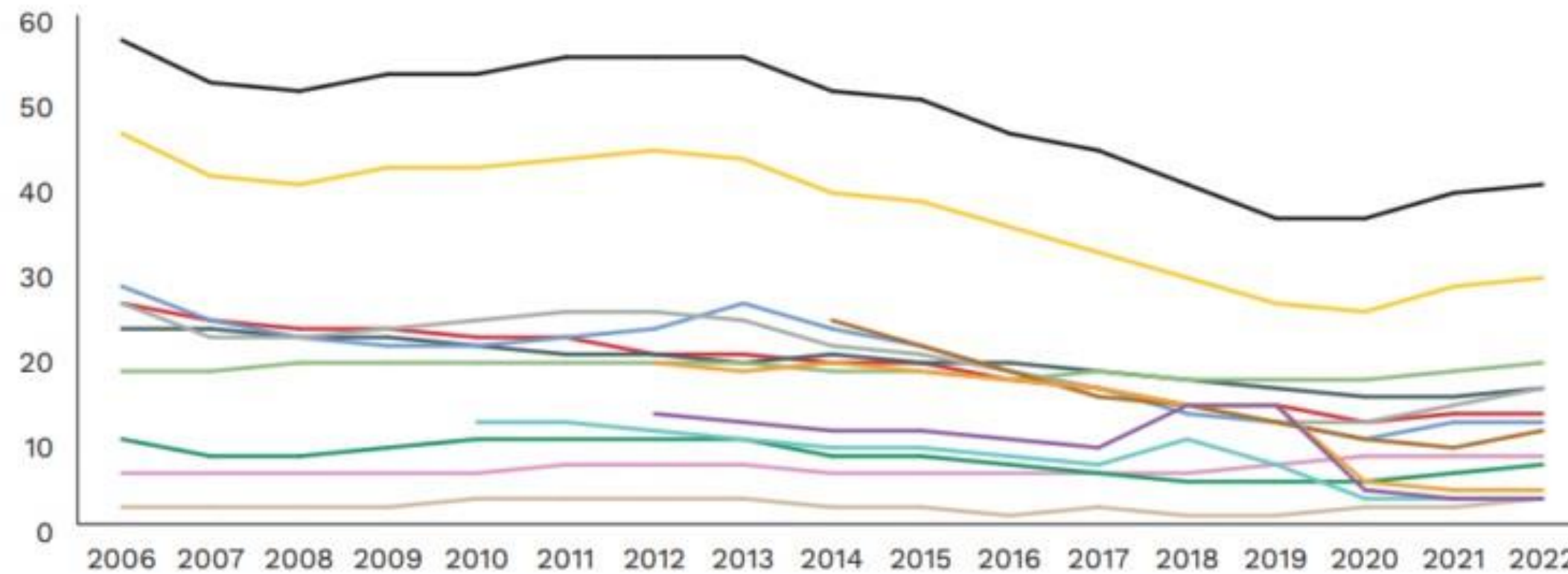

Stopa bezrobocia rejestrowanego w śląskim w latach 2004 – 2023

(Źródło: GUS)

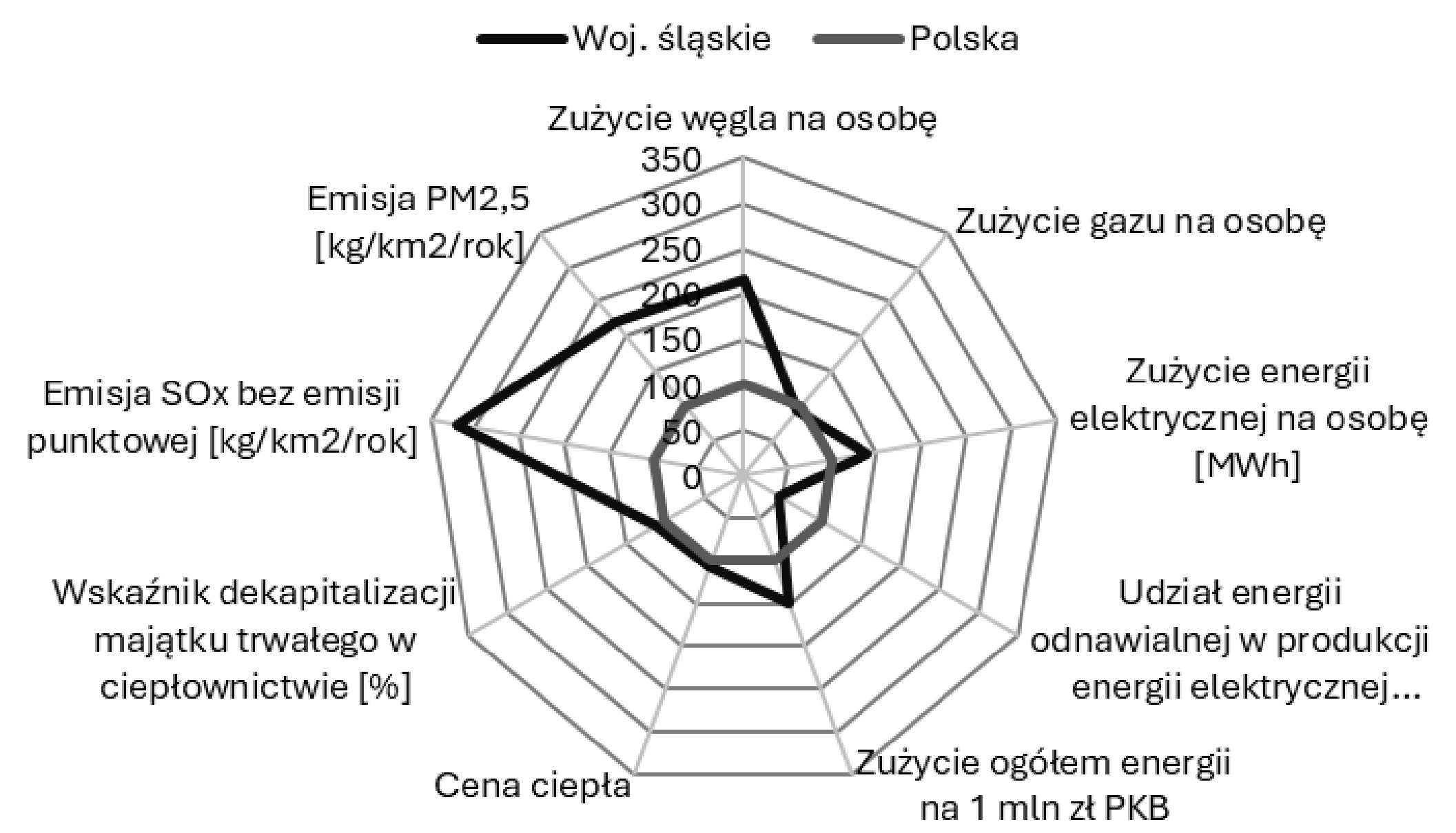
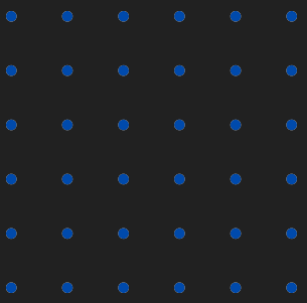
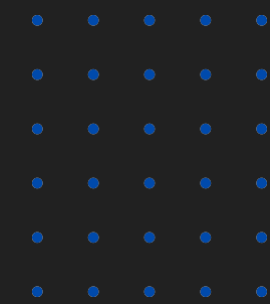

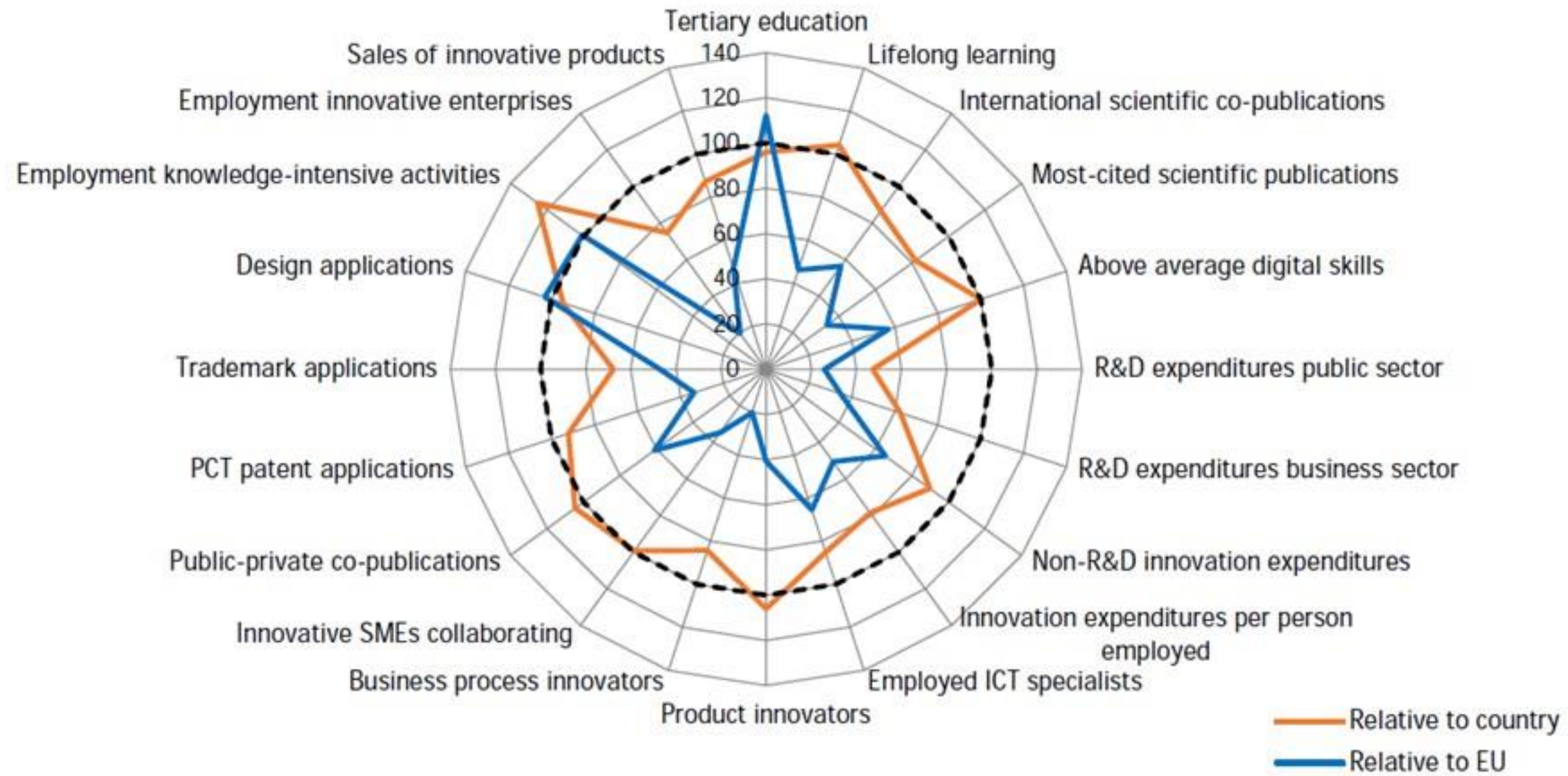
Wykres 4. Odsetek gospodarstw domowych dotkniętych ubóstwem energetycznym w Polsce w latach 2006-2022

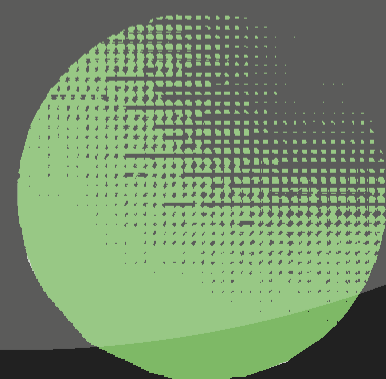
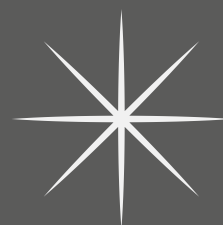

- Deklarowana niezdolność do ogrzania mieszkania zimą
- Deklarowana niezdolność do schłodzenia mieszkania latem
- Trudności z płaceniem rachunków w terminie
- Obecność grzyba, pleśni lub zawilgocenia w mieszkaniu
- 8 proc. dochodów wydawane na energię
- 10 proc. dochodów wydawane na energię
- 15 proc. dochodów wydawane na energię
- 25 proc. dochodów wydawane na energię
- 50 proc. dochodów wydawane na energię
- Dwukrotność mediany wydawana na energię
- Wysokie koszty, niskie dochody (LIHC / WKND)
- Dochody poniżej minimum socjalnego po opłaceniu rachunków za energię (MIS2)
- Ukryte ubóstwo energetyczne (połowa mediany wydatków na energię)
- Zależność od paliw stałych (główne źródło ogrzewania i pow. 50 proc. wydatków na energię)

Źródło: opracowanie własne PIE na podstawie analizy danych Badania Budżetu Gospodarstw Domowych GUS z lat 2006-2022.

sprawiedliwa transformacja

1

MARATON NIE SPRINT

2

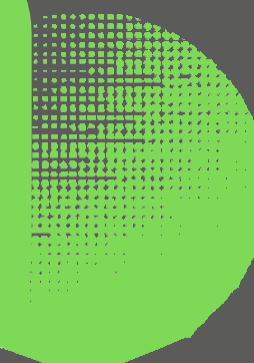
**NEUTRALNOŚĆ
KLIMATYCZNA**

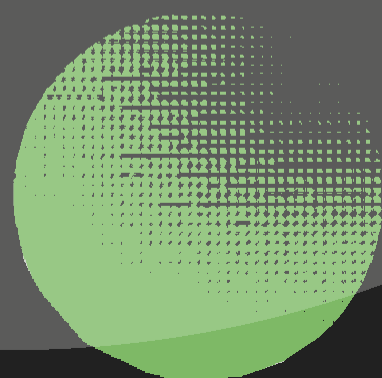
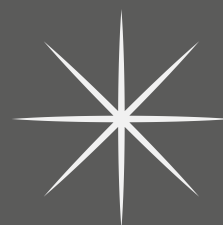
3

DEKARBONIZACJA

4

**UBÓSTWO
ENERGETYCZNE**

Wnioski

1

LIDER

wiarygodny i świadomy zmiany

2

PLAN DZIAŁANIA

harmonogram i budżet są święte

3

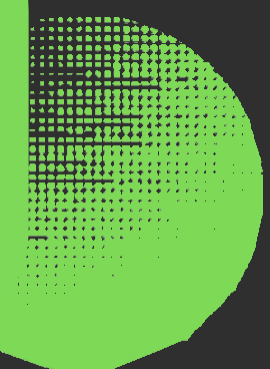
DIALOG I KOMUNIKACJA

z partnerem, zespołem projektowym
i społecznością lokalną

4

LOKALNOŚĆ

nie rozwiązania przywiezione z Polski, ale
lokalnie budowane kompetencje i zasoby

Al Gore

„Jeśli ktokolwiek kiedyś powie, że pojedynczy głos się nie liczy, przyślijcie go do mnie. Ja mu wyjaśnię.”

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

